

Alahärmän yläkoulu

Koulukuja 5, 62300 Kauhava

Sisäilmanäytteet

17.3.2021

Työnumero 31 4384.62

DI, RTA Topi Rissanen
Rkm Timo Ekola

Alahärmän yläkoulu

SISÄLLYSLUETTELO

1	Yleistiedot	2
1.1	Tutkimuskohde	2
1.2	Tilaaaja.....	2
1.3	Vastuhenkilö ja tutkimuksen suorittaja.....	2
1.4	Tutkimuksen tarkoitus ja rajaus.....	2
1.5	Tutkimuksen ajankohta	3
2	Kohteen yleiskuvaus.....	3
3	Lähtötiedot	3
3.1	Tilaaajan luovuttamat lähtötiedot	3
3.2	Aiempien tutkimusten tulokset	4
3.3	Suoritetut toimenpiteet	4
3.4	Aiempien sisäilmanäytteiden tulokset	4
4	Sisäilman mikrobianalyysit	4
4.1	Tutkimusmenetelmät ja mittalaitteet	4
4.2	Tulkintaohje	4
4.3	Työn suoritus.....	5
4.4	Analyysitulokset	5
4.5	Analyysitulokset verrattuna aiempiin tutkimuksiin.....	6
5	Haihtuvat orgaaniset yhdisteet (VOC).....	6
5.1	Tutkimusmenetelmät ja mittalaitteet	6
5.2	Tulkintaohje.....	6
5.3	Työn suoritus.....	6
5.4	Analyysitulokset	6
6	Johtopäätökset	7

LIITTEET:

- Liite 1 Pohjapiirustus
- Liite 2 Analyysivastaukset

1 Yleistiedot

1.1 Tutkimuskohde

Alahärmän yläkoulu
Koulukuja 5
62300 Kauhava

1.2 Tilaaja

Kauhavan kaupunki
Tekninen johtaja
Antti Hakola
antti.hakola@kauhava.fi
050 514 1576
Päämajantie 6
62375 Ylihärnä

1.3 Vastuhenkilö ja tutkimuksen suorittaja

Vastuhenkilö:

Rkm Timo Ekola, A-Insinöörit Suunnittelu Oy, timo.ekola@ains.fi, 040 190 8477

Tutkimushenkilöt:

DI, RTA Topi Rissanen, A-Insinöörit Suunnittelu Oy, topi.rissanen@ains.fi, 040 185 8978

RI Tero Mantela, A-Insinöörit Suunnittelu Oy, tero.mantela@ains.fi, 044 350 5343

1.4 Tutkimuksen tarkoitus ja rajaus

Rakennuksessa on todettu laajoja kosteus- ja mikrobivaurioita. Vaurioiden sisäilman laatuun muodostamien riskien pienentämiseksi rakennukseen on suoritettu käyttöä turvaavia toimenpiteitä ja rakennuksen sisäilmasto-olosuhteita seurataan jatkuvatoimisilla mittalaitteilla.

Tämän tutkimuksen tarkoituksena on ollut selvittää rakennuksen sisäilman VOC- (haihtuvat orgaaniset yhdisteet) ja mikrobipitoisuuksia rakennuksessa tehtyjen korjaustoimenpiteiden jälkeen. Tutkimuksen tuloksia on tarkoitus käyttää apuna käyttöä turvaavien toimenpiteiden laadunvarmistustoimissa.

Rakennuksesta on aiemmin otettu sisäilman mikrobinäytteet tammikuussa 2021 samoista tiloista mihin mikrobinäytteenotot kohdistetaan. Samoista tiloista otettavilla sisäilman mikrobinäytteillä pyritään näytteenottotuloksiin saamaan luotettavuutta ja helpottamaan analyysituloksista tehtäviä johtopäätöksiä. Aiemmin otettujen sisäilman mikrobinäytteiden lisäksi sisäilman laatua tutkittiin haihtuvien orgaanisten yhdisteiden (VOC) osalta.

1.5 Tutkimuksen ajankohta

Sisäilmanäytteet otettiin lauantaina 20.2.2021. Ulkoilman lämpötila oli n. -6 °C ja ulkoilman suhteellinen kosteus n. 90...100 % RH. Tutkimushetkellä oli kaakkoistuulta 3...4 m/s. Maassa oli tutkimushetkellä vahva lumipeite, joten vertailunäytettä ei tarvinnut ottaa ulkoilmasta.

2 Kohteen yleiskuvaus

Kohde	Alahärmän yläkoulu
Osoite	Koulukuja 5, 62300 Kauhava
Pääasialliset rakennusmateriaalit	betoni, tiili, puu
Rakennusvuosi	1974
Peruskorjaus / laajennus	1999-2000
Kerrosluvu	1
Pinta-ala	2 590 m ²

Rakennus on koulukäytössä.

Kuva 1 Tutkimuskohde korostettuna ilmakuvassa (lähde Bing Maps).

3 Lähtötiedot

3.1 Tilaajan luovuttamat lähtötiedot

- Sisäilmanäytteet 01 2021, A-Insinöörit Suunnittelu Oy, 12.2.2021

- Rakenne- ja kosteustekninen kuntotutkimus, A-Insinöörit Suunnittelu Oy, 11.6.2020
- Altistumisolosuhteiden arviointi, A-Insinöörit Suunnittelu Oy, 23.6.2020
- Altistumisolosuhteen päivitys, A-Insinöörit Suunnittelu Oy, 30.12.2020

3.2 Aiempien tutkimusten tulokset

Rakennukseen suoritettussa kuntotutkimuksessa (A-Insinöörit Suunnittelu Oy, 11.6.2020) on todettu merkittäviä ja laaja-alaisia kosteus- ja mikrobivaurioita. Kuntotutkimustulosten perusteella rakennukseen on laadittu altistumisolosuhteiden arviointi (A-Insinöörit Suunnittelu Oy, 23.6.2020), jossa rakennuksessa havaituilla vaurioilla on todettu olevan sisäilman laatua merkittävästi heikentävä vaikutus.

3.3 Suoritetut toimenpiteet

Rakennuksen sisäilman laatuun liittyvien riskien pienentämiseksi rakennukseen on suoritettu käyttöä turvaavia toimenpiteitä. Käytössä olevat luokkatiloja on pyritty ylipaineistamaan ulkovaipparakenteisiin ja ulkoilmaan nähden ja epätiiviyttä rakenneliittymiä on tiivistetty rakenteista tapahtuvien ilmapuotojen estämiseksi. Rakennuksen käytössä olevien luokkatilojen sisäilmasto-olosuhteiden hallintaa (painesuhteet, lämpötila, kosteus yms.) on suoritettu jatkuvatoimisten mittalaitteiden avulla.

3.4 Aiempien sisäilmanäytteiden tulokset

Tammikuussa 2021 otetuissa sisäilman mikrobiinäytteissä ei esiintynyt mikrobeja tai mikrobien määrä oli erittäin alhainen. Näytteissä ei todettu ollenkaan ns. kosteusvaurioindikaattorimikrobeja.

4 Sisäilman mikrobianalyysit

4.1 Tutkimusmenetelmät ja mittalaitteet

Näytteenottoajankohdaksi suositellaan talviaikaa, jolloin ulkoilman sieni-itiöiden ja aktinomykeettien pitoisuudet ovat pienimmillään. Näytteenotossa tulee huomioida mm. lemmikkieläimet, kasvit, käyttötapa ja käyttäjät. Näytteenottopisteen ei tulisi sijoittua tulo- tai poistoilmapäätelaitteiden välittömään yhteyteen. Mikäli näytteitä otetaan talvikauden ulkopuolella tai leudolla kelillä, tulee ulkoilmasta ottaa vähintään yksi ulkoilman vertailunäyte.

Sisäilman mikrobiinäytteidenottoon käytetään 6-vaiheimpaktoria (ns. Andersen-keräin). Ilmanäytteen keräyksessä käytetään kolmea eri kasvatusalustaa.

4.2 Tulkintaohje

Terveysperusteisia raja-arvoja sisäilman sieni-itiöpitoisuuksille ei ole olemassa.

Asumisterveysasetuksen soveltamisohjeessa (Valvira 8/2016) annettujen tulkintaohjeiden mukaan taa-jamassa sijaitsevien asuinrakennusten sisäilman sieni-itiöpitoisuudet yli 100 pmy/m³ (pmy = pesäkettä muodostava yksikkö) talviaikana viittaavat mikrobilähteeseen sisätiloissa. Poikkeava mikrobilajisto viittaa mahdolliseen kosteusvaurioon. Yksittäisten kosteusvaurioon viittaavien mikrobien esiintyminen pieninä pitoisuuksina on kuitenkin normaalia. Suuri bakteeripitoisuus (yli 4500 pmy/m³) on useimmiten osoitus puutteellisesta ilmanvaihdosta.

Koulurakennusten sisäilman sieni-itiöpitoisuudet ovat yleensä pienempiä kuin asuntojen sisäilman pitoisuudet, yleensä alle 50 pmy/m³. Yksittäisen, 1-2 näytteen tavanomaista suurempi pitoisuus voi viitata ko. tilassa tai tiloissa olevaan vaurioon. Koulujen sisäilmanäytteiden aktinomykeettipitoisuuksia pidetään yhtenä indikaattorina, kuten asuntonäytteidenkin kohdalla. Vauriutiloissa talviaikaiset pitoisuudet ovat usein 50...500 pmy/m³. Koulujen sisäilmassa esiintyy yleisimmin *Penicilliumia*, hiivoja, *Cladosporiumia* ja *Aspergillusta*. Sisäilman bakteerien kokonaispitoisuuksien perusteella ei voida tehdä johtopäätöksiä mikrobivaurioiden esiintymisestä rakennuksessa. Sen sijaan suuret bakteeripitoisuudet (yli 4500 pmy/m³) luokkatiloissa antavat viitteitä puutteellisesta ilmanvaihdesta. (Valvira ohje 8/2016; KTL, ohjeita ja suosituksia C2/2008).

Tarkemmat tutkimusmenetelmät esitetään laboratorion analyysivastauksessa.

4.3 Työn suoritus

Sisäilman mikrobinäytteet otettiin yhteensä seitsemästä eri tilasta. Näytteet otettiin samoista tiloista kuin tammikuussa 2021 otetut sisäilmanäytteet pois lukien liikuntasali, josta näytettä ei voitu ottaa tilassa tutkimushetkellä käynnissä olleen toiminnan vuoksi. Aiempien näytteenottotilojen lisäksi näytteitä otettiin myös kahdesta sellaisesta tilasta (tekstiililuokka ja luokka 4), joista näytteitä ei otettu tammikuussa 2021 suoritetun näytteenoton yhteydessä. Näytteenottopisteet on kohdistettu tiloihin, joiden käyttöaste on korkea ja joiden osalla mahdollisten sisäilman epäpuhtauksien määrän oletettiin olevan suurimmillaan.

4.4 Analyysitulokset

Ilmanäytteiden mikrobianalyysien tulokset on esitetty liitteessä 2.

Analyysitulosten perusteella:

Näyte 1: Luokka 11

Luokasta 11 otetussa näytteessä ei esiintynyt mikrobeja.

Näyte 2: Luokka 10

Luokasta 10 otetussa näytteessä ei esiintynyt mikrobeja.

Näyte 4: Luokka 7

Luokasta 7 otetun näytteen bakteeripitoisuus oli alhainen, 12 pmy/m³.

Näyte 5: Luokka 8

Luokasta 8 otetussa näytteessä ei esiintynyt mikrobeja.

Näyte 6: Kotitalousluokka

Kotitalousluokasta otetun näytteen mikrobipitoisuus oli alhainen. Näytteessä esiintyi yksittäiset pesäkkeet kahta eri mikrobia, joista toinen on luokiteltu kosteusvaurioindikaattoriksi (*Aspergillus versicolores* 2 pmy/m³ ja steriilit 2 pmy/m³).

Näyte 7: Luokka 4

Luokasta 4 otetussa näytteessä ei esiintynyt mikrobeja.

Näyte 8: Tekstiililuokka

Tekstiililuokasta otetussa näytteessä ei esiintynyt mikrobeja.

4.5 Analyysitulokset verrattuna aiempiin tutkimuksiin

Sisäilman mikrobinäytteiden tulokset ovat tavanomaisia ja tulokset tukevat tammikuussa 2021 otettujen ilmanäytteiden tuloksia. Otetuissa näytteissä esiintyi kosteusvaurioindikaattoriksi luokiteltua mikrobia ainoastaan yksittäiset pesäkkeet yhdessä tilassa (kotitalousluokka), joten myös ko. näytteen (näyte 6) analyysitulosta voidaan pitää normaalina. Muidenkin näytteiden osalla mikrobipitoisuudet olivat erittäin alhaiset, mikrobeja ei esiintynyt lainkaan tai niitä oli erittäin vähän.

5 Haihtuvat orgaaniset yhdisteet (VOC)

5.1 Tutkimusmenetelmät ja mittalaitteet

Sisäilman VOC-näytteiden ottoon käytetään Tenax TA-absorbenttiputkia, joihin imetään sisäilmaa putkiin liitettävällä pumpulla.

5.2 Tulkintaohje

Asumisterveysasetuksen soveltamisohjeen mukaan tolueenivasteella lasketun kokonaispitoisuuden (TVOC) toimenpiderajana on huoneilmassa $400 \mu\text{g}/\text{m}^3$. On huomioitava, että pienempikin pitoisuus voi aiheuttaa oireilua. Toimenpiderajan ylitys voi johtua myös yhdisteistä, joista ei ole todettua terveyshaittaa, eikä se tällöin johda jatkotoimenpiteisiin. Kokonaispitoisuuden toimenpiderajan ylittyminen edellyttää yksittäisten yhdisteiden merkityksen selvittämistä. Minkä tahansa haihtuvan orgaanisen yhdisteen (VOC) huoneilman tolueenivasteella lasketun pitoisuuden toimenpideraja on $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$, jolla tarkoitetaan minkä tahansa tunnetun tai tuntemattoman orgaanisen yhdisteen pitoisuutta sisäilmassa, ellei yhdisteelle ole omaa toimenpiderajaa. (Asumisterveysasetuksen soveltamisohje, osa III).

5.3 Työn suoritus

Sisäilman VOC-näytteet otettiin yhteensä kolmesta eri tilasta (tekstiililuokka, luokka 7 ja luokka 4). Näytteenottopisteet kohdistettiin tiloihin, joiden käyttöaste on korkea ja joiden osalla sisäilman laadussa on koettu puutteita. Näytteiden analyysituloksia verrattiin Asumisterveysasetuksen soveltamisohjeen toimenpiderajoihin.

5.4 Analyysitulokset

Alla olevassa taulukossa on esitetty tulokset TVOC-pitoisuuden, lattiapinnoitteiden vaurioitumiseen viittaavien yhdisteiden sekä näytteissä havaitun etanolin osalta.

Taulukko 1

Sisäilman VOC-näytteiden tulokset TVOC-pitoisuuden, lattiapinnoitteiden vaurioitumiseen viittaavien yhdisteiden sekä tuloksissa esiintyvän etanolin osalta (viitearvot ylittävät tulokset lihavoitu).

Näytenu- mero	Tila	TVOC, µg/m ³	2-Etyyli-1-hek- sanoli, µg/m ³	Propaani- happo, µg/m ³	2-butoksie- tanoli, µg/m ³	Etanoli, µg/m ³
VOC1	tekstiilil.	< 10	-	-	-	4
VOC2	luokka 7	< 10	-	-	-	11
VOC3	luokka 4	< 10	-	-	-	2

Tutkittujen tilojen sisäilmassa ei esiinny poikkeavia pitoisuuksia rakennusmateriaaleista haihtuvia yhdisteitä eikä lattiapinnoitteiden vaurioitumiseen viittaavia yhdisteitä. Sisäilmanäytteissä ei esiinny Asumisterveysasetuksen soveltamisohjeessa esitettyjen toimenpideraja-arvojen ylityksiä ja rakennuksen sisäilman VOC-yhdisteiden pitoisuudet voidaan todeta olevan hyvin alhaisia.

6 Johtopäätökset

Kaikkien rakennuksen sisäilmasta otettujen VOC- ja mikrobi-ilmanäytteiden tulosten voidaan todeta olevan tavanomaisia, eikä yhdessäkään näytteessä esiinny Työterveyslaitoksen tai Asumisterveysasetuksen viitearvojen tai toimenpiderajojen ylityksiä.

Yhden tilan sisäilmassa todettiin yksittäiset pesäkkeet kosteusvaurioindikaattorimikrobiksi luokiteltua mikrobina, mutta yksittäisten kosteusvaurioon viittaavien mikrobien esiintyminen pienenä pitoisuutena sisäilmassa on normaalia. Muissa näytteissä havaittiin ainoastaan yksittäisiä pesäkkeitä sisä- ja ulkoilmalle tyypillisiä mikrobeja tai mikrobeja ei esiintynyt lainkaan. Kaikissa näytteissä myös bakteerien määrä oli erittäin alhainen.

VOC-ilmanäytteiden tulosten perusteella rakennuksen sisäilman VOC-yhdisteiden pitoisuudet on hyvin alhaisia, eikä minkään näytteen tai yhdisteen osalla esiintynyt toimenpiderajojen ylityksiä. Etanolin ja 2-metyyli-2-propanolin esiintyminen näytteissä on pandemia-aikana tyypillistä lisääntyneen käsidesin käytön vuoksi.

Tampereella 17.3.2021

A-Insinöörit Suunnittelu Oy

Korjaussuunnittelu

DI Topi Rissanen
Kosteus- ja sisäilma-asiantuntija
Rakennusterveysasiantuntija (C-25360-26-20)

RTA Saija Korpi
Erityisasiantuntija, rakennusterveys
Rakennusterveysasiantuntija (C-22375-26-16)

314384.62

Sisällysluettelo

Sisäilmanäytteen mikrobianalyysit.....	2
Sisäilman VOC -näytteet	5

314384.62

Sisäilmanäytteen mikrobianalyysit

Työterveyslaitos

 Analyysivastaus
420797
MB21-00194
9.3.2021

1 (3)

 A-Insinöörit Suunnittelu Oy
Topi Rissanen
Puutarhakatu 10
33210 TAMPERE

Ilmanäytteen mikrobianalyysi

Näytteenottaja: Topi Rissanen, Tero Mantela
Näytteenottoaika: Härmän yläkoulu
Näytteenottopäivämäärä: 20.2.2021
Vastaanottopäivämäärä: 23.2.2021
Näyttemäärä: 7 kpl
Analyysimenetelmä: Impaktorilla kerätyn ilmanäytteen mikrobiologinen analysointi (MIKROB-TY-035). Kasvatusmenetelmä, elinkykyisten mikrobien määrä yksikössä pmy/m³ (pmy = pesäkkeen muodostava yksikkö). Sisäinen menetelmä, Asumisterveysasetus (545/2015), Asumisterveysasetuksen soveltamisohje 8/2016, Valvira. Tulokset perustuvat laboratoriolle ilmoitettuun ilmamäärään/keräysaikaan. Akkreditointi koskee ainoastaan ko. analyysiä. Työterveyslaitoksen laboratoriotointi on Finas-akkreditointipalvelun akkreditoima testauslaboratorio T013, akkreditointivaatimus SFS-EN ISO/IEC 17025.

Määrittäjä: 2 pmy/m³

Mikrobiryhmät

Mesofiiliset sienet
 Mesofiiliset sienet
 Mesofiiliset bakteerit ja
 aktinomykeetit

Kasvatusalustat

Rose Bengal mallasuute-agar (Hagem-agar)
 Dikloran-glyseroli-agar (DG18-agar)
 Tryptoni-hilvauute-glukoosi-agar (THG-agar)

Kasvatus- lämpötila	Kasvatus- aika
25 °C	7 vrk
25 °C	7 vrk
25 °C	7-14 vrk

Tutkitut näytteet

- Luokka 11
- Luokka 10
- Luokka 7
- Luokka 8
- KT-luokka
- Luokka 4
- Tekstiiliiluokka

Tulosten tulkinta

tavanomainen
 tavanomainen
 tavanomainen
 tavanomainen
 tavanomainen
 tavanomainen

Tulokset koskevat vastaanotettuja näytteitä. Tämän analyysivastauksen osittainen julkaiseminen on sallittu vain Työterveyslaitoksen antaman kirjallisen luvan perusteella. ©Työterveyslaitos

Työterveyslaitos
 20032 TYÖTERVEYSLAITOS, puh. 030 4741, Y-tunnus 0220266-9, www.ttl.fi

314384.62

Työterveyslaitos

 Analyysivastaus
420797
MB21-00194

2 (3)

Analyytitulos:

Näyte	Mesofiiliset sienet		Mesofiiliset bakteerit ja aktinomykeetit	
	Hagem-agar	DG18-agar	THG-agar	
1.	Yhteensä -	Yhteensä -	Yhteensä -	-
			Muut bakteerit	-
			Streptomyces*	-
2.	Yhteensä -	Yhteensä -	Yhteensä -	-
			Muut bakteerit	-
			Streptomyces*	-
4.	Yhteensä -	Yhteensä -	Yhteensä -	12
			Muut bakteerit	12
			Streptomyces*	-
5.	Yhteensä -	Yhteensä -	Yhteensä -	-
			Muut bakteerit	-
			Streptomyces*	-
6.	Yhteensä -	Yhteensä 4	Yhteensä -	-
		A. versicolores*	Muut bakteerit	-
		steriilit	Streptomyces*	-
				2
				2
7.	Yhteensä -	Yhteensä -	Yhteensä -	-
			Muut bakteerit	-
			Streptomyces*	-
8.	Yhteensä -	Yhteensä -	Yhteensä -	-
			Muut bakteerit	-
			Streptomyces*	-

* = kosteusvaurioon viittaava mikrobi tai laji- / sukuryhmä, A. = Aspergillus, Streptomyces = aktinomykeetti (sädesieni), - = pitoisuus alle määrittäysrajan

Tulkintaohje:

Terveysperusteisia raja-arvoja sisäilman sieni-itiöpitoisuuksille ei ole olemassa. Asumisterveysasetuksen soveltamishojeessa (Valvira 8/2016) annettujen tulkintaohjeiden mukaan taajamassa sijaitsevien asuinrakennusten sisäilman sieni-itiöpitoisuudet yli 100 pmy/m³ talviaikana viittaavat mikrobilähteeseen sisätiloissa. Poikkeava mikrobilajisto viittaa mahdolliseen kosteusvaurioon. Yksittäisten kosteusvaurioon viittaavien mikrobien esiintyminen pieninä pitoisuuksina on kuitenkin normaalia. Suuri bakteeripitoisuus (yli 4500 pmy/m³) on useimmiten osoitus puutteellisesta ilmanvaihdosta.

Toimistorakennuksissa sisäilman mikrobipitoisuudet ovat pienempiä kuin asuinrakennuksissa. Sisäilman sieni-itiöpitoisuudet yli 50 pmy/m³ ja aktinomykeettipitoisuudet yli 5 pmy/m³ talviaikana viittaavat mikrobilähteeseen sisätiloissa. Poikkeava mikrobilajisto viittaa mahdolliseen kosteusvaurioon. Suuri bakteeripitoisuus (yli 600 pmy/m³) viittaa riittämättömään ilmanvaihtoon rakennuksessa. (Salonen H. ym. Atmospheric Environment 2007, 41:6797-6807).

Tulokset koskevat vastaanotettuja näytteitä. Tämän analyysivastauksen osittainen julkaiseminen on sallittu vain Työterveyslaitoksen antaman kirjallisen luvan perusteella. © Työterveyslaitos

Työterveyslaitos

70032 TYÖTERVEYSLAITOS, puh. 030 4741, Y-tunnus 0220266-9, www.ttl.fi

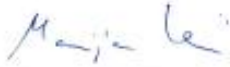
314384.62

Työterveyslaitos

Analyysivastaus
420797
MB21-00194

3 (3)

Työympäristölaboratoriot

Maija Kirsi
tuotepäällikkö
Kuopio

Mari Haapakoski
laboratoriomestari
Kuopio

Tulokset koskevat vastaanotettuja näytteitä. Tämän analyysivastauksen sisältäminen julkaisemiseen on sallittu vain Työterveyslaitoksen antaman kirjallisen luvan perusteella. ©Työterveyslaitos

Työterveyslaitos
70032 TYÖTERVEYSLAITOS, puh. 030 4741, Y-tunnus 0220266-9, www.ttl.fi

314384.62

Sisäilman VOC -näytteet

A-Insinöörit Suunnittelu Oy
Topi Rissanen
Puutarhakatu 10
33210 TAMPERE

ANALYYSIVASTAUS

Tilaus: 420882
01.03.2021

1 (4)

VOC-analyysi ilmanäytteestä

Asiakasviite: 314384.62
Näytteen kerääjät: Topi Rissanen
Analyysin kuvaus: Haihtuvat orgaaniset yhdisteet; ATD-GC-MS,
Tulopvm.: 24.02.2021
Käsittelijä(t): Susanna Viitasaari, Anneli Hännikäinen

Analysointimenetelmä

Näytteet on kerätty Tenax TA- tai Tenax TA-Carbograph STD-adsorptioputkeen ja analysoitu kaasukromatografisesti käyttäen termodesorptiota ja massaselektiivistä ilmaisinta (TD-GC-MS). Yhdisteet on tunnistettu puhtaiden vertailuaineiden ja/tai Wiley- tai NIST-massaspektritietokannan avulla.

Näytteistä on määritetty haihtuvien orgaanisten yhdisteiden kokonaispitoisuus (TVOC) tolueeniekvivalenttina. TVOC on määritetty kromatogrammista n-heksaanin ja n-heksadekaanin väliseltä alueelta kyseiset aineet mukaan lukien. Yksittäisten yhdisteiden pitoisuudet on määritetty joko puhtaiden vertailuaineiden avulla tai tolueeniekvivalenttina.

Yksittäisiä yhdisteitä on kvantitoitu 1-40 kpl tai niin monta, että vähintään 2/3 TVOC-alueen piikkien yhteispinta-alasta on selvitetty.

Näytteistä on määritetty myös TVOC-alueen ulkopuolisten yhdisteiden kokonaispitoisuus tolueeniekvivalenttina ja TVOC-alueen ulkopuolisten yhdisteiden yksittäisiä pitoisuuksia, mikäli pitoisuudet ovat tulosten tulkinnan kannalta merkittäviä.

Tulokset ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) perustuvat laboratoriolle ilmoitettuun ilmamäärään/keräysaikaan. Analyysimenetelmän mittausepävarmuus ilman näytteenottoa (luottamusväli 95 %) on aktiivinäytteille 15-40 % yhdisteestä riippuen, keskimäärin 30 %. Passiivinäytteille mittausepävarmuus on vastaavasti 20-50 % yhdisteestä riippuen, keskimäärin 35 %. Tolueneiekvivalenttina määritettyjen yksittäisten yhdisteiden, samoin usein myös TVOC-alueen ulkopuolisten yhdisteiden mittausepävarmuudet ovat edellä mainittuja suurempia, ja niiden pitoisuusmääritys on semikvantitatiivinen. Menetelmän määrittäjä on yhdistekohtainen, ollen keskimäärin 4 ng/näyte eli $0,4 \mu\text{g}/\text{m}^3 \cdot 10 \text{ dm}^3$:n aktiiviselle tai 15 vrk:n passiiviselle näytteelle.

Työterveyslaitos

PL 40, 00032 TYÖTERVEYSLAITOS, puh. 030 4741, Y-tunnus 0220266-9, www.ttl.fi, etunimi.sukunimi@ttl.fi

314384.62

2 (4)

TYÖTERVEYSLAITOS
ANALYYSIVASTAUS

 Tilaus: 420882
01.03.2021

CK21-00621-1   Näyte/keräin: 255377
 Mittauspaikka: Härmän yläkoulu
 Mittauskohde: Tekstiililuokka
 Analysointipvm.:   25.02.2021/SMA
 Näytteenottoaika: 20.02.2021 12:18 - 20.02.2021 13:23
 Ilmamäärä: 6,44 dm³

Yhdiste	Tulos	Yksikkö
AROMAATTISET HIILIVEDYT		
Bentseeni	1	µg/m ³
Tolueneeni	0,6	µg/m ³
YKSIAARVOISET ALKOHOLIT		
1-Butanoli	1	µg/m ³
Etanoli	1) 4	µg/m ³
KETONIT		
Asetoni	2) 2	µg/m ³
HAIHTUVAT ORGAANISET YHDISTEET (TVOC)	<10	µg/m ³

- 1) TVOC-alueen ulkopuolella.
 Pitoisuus suuntaa-antava,yhdiste läpäisee keräimen helposti.
 2) TVOC-alueen ulkopuolella.
 Pitoisuus suuntaa-antava,yhdiste läpäisee keräimen helposti.

CK21-00621-2   Näyte/keräin: 255067
 Mittauspaikka: Härmän yläkoulu
 Mittauskohde: Luokka 7
 Analysointipvm.:   25.02.2021/SMA
 Näytteenottoaika: 20.02.2021 13:24 - 20.02.2021 14:26
 Ilmamäärä: 6,14 dm³

Yhdiste	Tulos	Yksikkö
AROMAATTISET HIILIVEDYT		
Bentseeni	2	µg/m ³
Tolueneeni	0,8	µg/m ³
YKSIAARVOISET ALKOHOLIT		
Etanoli	1) 11	µg/m ³
2-Metyyli-2-propanoli***	2) 2	µg/m ³
HAIHTUVAT ORGAANISET YHDISTEET (TVOC)	<10	µg/m ³

- 1) TVOC-alueen ulkopuolella.
 Pitoisuus suuntaa-antava,yhdiste läpäisee keräimen helposti.
 2) TVOC-alueen ulkopuolella.
 Pitoisuus suuntaa-antava,yhdiste läpäisee keräimen helposti.

Työterveyslaitos

PL 40, 00032 TYÖTERVEYSLAITOS, puh. 030 4741, Y-tunnus 0220266-9, www.tti.fi, etunimi.sukunimi@tti.fi

314384.62

TYÖTERVEYSLAITOS
ANALYYSIVASTAUS

3 (4)

 Tilaus: 420882
01.03.2021

CK21-00621-3   Näyte/keräin: 253659
 Mittauspaikka: Härmän yläkoulu
 Mittauskohde: Luokka 4
 Analysointipvm.:   25.02.2021/SMA
 Näytteenottoaika: 20.02.2021 14:27 - 20.02.2021 15:32
 Ilmamäärä: 6,44 dm³

Yhdiste	Tulos	Yksikkö
AROMAATTISET HIILIVEDYT		
Bentseeni	3	µg/m ³
Tolueneeni	0,9	µg/m ³
YKSIARVOISET ALKOHOLIT		
Etanoli	1) 2	µg/m ³
KETONIT		
Asetoni	2) 2	µg/m ³
HAIHTUVAT ORGAANISET YHDISTEET (TVOC)	<10	µg/m ³

- 1) TVOC-alueen ulkopuolella.
Pitoisuus suuntaa-antava, yhdiste läpäisee keräimen helposti.
- 2) TVOC-alueen ulkopuolella.
Pitoisuus suuntaa-antava, yhdiste läpäisee keräimen helposti.

Työterveyslaitos

PL 40, 00032 TYÖTERVEYSLAITOS, puh. 030 4741, Y-tunnus 0220266-9, www.ttl.fi, etunimi.sukunimi@ttl.fi

314384.62

TYÖTERVEYSLAITOS**ANALYYSIVASTAUS**

4 (4)

Tilaus: 420882
01.03.2021**Tulosten tarkastelu**

Näyte on kerätty Tenax TA-Carbograph STD-adsorptioputkeen.

Laboratorio ei ole vastuussa näytteenotosta mittauskohteessa. Tulokset koskevat vain laboratorioon toimitettuja näytteitä.

Yhdellä tähdellä (*) merkityt tulokset eivät ole akkreditoituja.

Kahdella tähdellä (**) merkityt aineet on määritetty tolueeniekvivalenttina ja tunnistettu käyttäen Wileyn tai NISTin massaspektritietokantaa. Näiden aineiden pitoisuudet ovat semikvantitatiivisia.

Kolmella tähdellä (***) merkityt tulokset ovat semikvantitatiivisia, tunnistukseen on käytetty puhdasta vertailuainetta.

ISO 16000-6:2011 -standardin mukaan TVOC-pitoisuus määritetään tolueeniekvivalentteina (tolueenivasteina). Osa yksittäisistä yhdisteistä määritetään niiden omilla vasteilla, jotka voivat poiketa huomattavastikin tolueenin vasteesta. Tästä johtuen yksittäisten yhdisteiden summa saattaa olla suurempi kuin TVOC.

Näytteestä ilmoitetaan yhdisteen omalla vasteella lasketun pitoisuuden lisäksi pitoisuus tolueeniekvivalenttina niille yhdisteille, joiden pitoisuus tolueeniekvivalenttina määritettynä on lähellä tai ylittää ns. asumisterveysasetuksen [1] toimenpiderajan.

[1] Sosiaali- ja terveysministeriön asetus asunnon ja muun oleskelutilan terveydellisistä olosuhteista sekä ulkopuolisten asiantuntijoiden pätevyysvaatimuksista.

Työterveyslaitos Laboratoriotoiminta on FINAS-akkreditointipalvelun akkreditoima testauslaboratorio T013, SFS-EN ISO/IEC 17025.
Näytteenottoa ei ole akkreditoitu.

Työympäristölaboratoriot

Hanna Hovi
asiantuntija
Helsinki

Susanna Viitasaari
asiantuntija
Helsinki

Tulokset koskevat vastaanotettuja näytteitä. Tämän lausunnon osittainen julkaiseminen on sallittu vain Työterveyslaitoksen antaman kirjallisen luvan perusteella.

Työterveyslaitos

PL 40, 00032 TYÖTERVEYSLAITOS, puh. 030 4741, Y-tunnus 0220266-9, www.ttl.fi, etunimi.sukunimi@ttl.fi